

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА № 1
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА № 2

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

ХАРКІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОСЕРЕДОК
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«АСОЦІАЦІЯ ЦИВІЛІСТІВ УКРАЇНИ»

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

**Матеріали XXI науково-практичної конференції,
присвяченої 101-й річниці з дня народження
доктора юридичних наук, професора,
члена-кореспондента АН УРСР,
ректора Харківського юридичного інституту
(1962–1987 рр.)
В. П. Маслова**

(Харків, 17 лютого 2023 р.)

Харків
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
2023

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
рішенням кафедри цивільного права № 1
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 7 від 16 березня 2023 р.)*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Гетьман А. П. – доктор юридичних наук, професор, ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, академік НАПрН України (голова оргкомітету конференції);

Журавель В. А. – доктор юридичних наук, професор, в. о. президента НАПрН України, академік НАПрН України (заступник голови оргкомітету конференції);

Лученко Д. В. – доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (член оргкомітету конференції);

Борисова В. І. – професор, завідувач кафедри цивільного права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент НАПрН України, голова координаційного бюро з проблем сімейного права відділення цивільно-правових дисциплін НАПрН України, (член оргкомітету конференції);

Яроцький В. Л. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права № 2 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент НАПрН України (член оргкомітету конференції);

Ходико Ю. Є. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (секретар конференції)

Цивільне право: проблеми теорії та правозастосування : матеріали XXI наук.-практ. Ц58 конф., присвяч. 101-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР, ректора Харків. юрид. ін-ту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2023 р.). – Харків : НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2023. – 341 с. – Електронне наукове видання. – <https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/vnd/zbirnyky-naukovyh-konferenczij/>.
ISBN 978-617-8198-07-2

У збірнику представлено матеріали чергової, вже 21-ї науково-практичної конференції, проведення якої було започатковано у 2003 р. і яка присвячується в цей раз 101-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора Василя Пилиповича Маслова.

Захід традиційно зібрав учених-цивілістів закладів вищої освіти, провідних наукових установ України, Казахстану, Узбекистану й практичних працівників, які розглянули актуальні проблеми приватного права (цивільного, житлового, сімейного, права інтелектуальної власності), а також проблеми господарського права.

Видання адресоване науковим працівникам, аспірантам, викладачам закладів юридичної вищої освіти (факультетів ЗВО), а також працівникам суду, адвокатури, органів юстиції, практикуючим юристам, іншим особам, які вивчають і застосовують цивільне, сімейне, житлове, цивільно-процесуальне та господарське законодавство.

УДК [346+347](063)

© Національна академія правових наук України, 2023

© Харківський обласний осередок Всеукраїнської громадської організації «Асоціація цивілістів України», 2023

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2023

ISBN 978-617-8198-07-2

***Василь Пилипович Маслов,
ректор Харківського юридичного інституту
(нині – Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого)
у 1962–1987 роках***

ЗМІСТ

Василь Пилипович Маслов – видатний вчений-цивіліст	9
<i>Кузнєцова Н. С.</i> Цивільний кодекс України на порозі третього десятиріччя	11
<i>Кохановська О. В.</i> Традиції й сучасні тенденції у розумінні дарування та договору дарування	14
<i>Сулейменов М. К.</i> Гражданское право Республики Казахстан: нерешенные проблемы	17
<i>Борисова В. І.</i> Акціонерне товариство – організаційно-правова форма юридичних осіб приватного права	21
<i>Галянтич М. К.</i> Проблеми визначення місця проживання фізичної особи в період військових дій	25
<i>Гриняк А. Б.</i> Законопроект 6013: аргументи «за» і «проти» доцільності визнання Господарського кодексу України таким, що втратив чинність ...	28
<i>Кот О. О.</i> Передумови оновлення цивільного законодавства України	31
<i>Спасибо-Фатєєва І. В.</i> Концептуальні аспекти реформування цивільного законодавства	35
<i>Харитонов Є. О., Харитонova О. І.</i> Ліберальні засади взаємин приватної особи та держави у відкритому суспільстві	39
<i>Яроцький В. Л., Філонова Ю. М.</i> «Володіння» як цивільно-правова категорія в сучасних умовах рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України	42
<i>Ватрас В. А.</i> Прикладні аспекти використання правової доктрини як джерела права у судовій практиці	48
<i>Жорнокуй Ю. М.</i> Реформа цивільного законодавства чи повернення у 1990-ті роки: актуальність одного питання	52
<i>Зайцев О. Л.</i> Публічні закупівлі у період воєнного стану	57
<i>Зеліско А. В.</i> Місце сільськогосподарських кооперативів у системі юридичних осіб приватного права	60
<i>Зозуляк О. І.</i> Про цивільні правовідносини в контексті ускладнення правових зв'язків у їх структурі	63
<i>Карагусов Ф. С.</i> О создании юрисдикции общего права и функционировании <i>exorbitant jurisdiction</i> на территории Казахстана	69
<i>Караходжаева Д. М.</i> К вопросу о формировании концепции реформы гражданско-правового регулирования права собственности и иных вещных прав в Республике Узбекистан	74
<i>Коссак В. М.</i> Захист прав корпоративних інвесторів в умовах воєнного стану	78
<i>Красицька Л. В.</i> Відшкодування (компенсація) шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення	81
<i>Кройтор В. А.</i> Проблема визначення поняття доказів та засобів доказування в сучасному Цивільному процесуальному праві України	84
<i>Кухарєв О. Є.</i> Сутність обов'язку спадкоємця відшкодувати витрати на поховання спадкодавця	88

<i>Лукашевич-Крутник І. С.</i> Місце відкриття спадщини в умовах воєнного стану в Україні	92
<i>Мошак Г. Г.</i> Приватноправова складова права внутрішнього судноплавства ФРН	94
<i>Мічурін Є. О.</i> Окремі проблеми приватно-правового регулювання суспільних відносин щодо інформаційних технологій (ІТ)	96
<i>Миронова Г. А.</i> Попередні розпорядження пацієнта: європейські правові стандарти та місце у праві України	100
<i>Менджул М. В.</i> Дія принципу заборони насильства в сім'ї в умовах воєнного стану в Україні	103
<i>Надьон В. В.</i> Переддоговірна відповідальність у світлі рекодифікації цивільного кодексу України з урахуванням законодавчого досвіду країн ЄС	106
<i>Некіт К. Г.</i> Європейські підходи до визначення правової природи цифрових активів	110
<i>Okyulov Omonboy, Kholbaev Sobir.</i> Features of the use of a limited liability company as an organizational and legal form of a cluster in agricultural production	113
<i>Пучковська І. Й.</i> Договір про задоволення вимог іпотекодержателя – домовленість про самозахист кредитора	119
<i>Шимон С. І.</i> Проблема розподілу авторських прав на службовий твір	122
<i>Якубівський І. Є.</i> Компенсація за порушення майнових авторських та суміжних прав за новим Законом України «Про авторське право і суміжні права»	126
<i>Аврамова О. Є.</i> Цивільно-правове регулювання метавсесвіту: постановка проблеми	129
<i>Біляєв О. О.</i> Відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок здійснення спортивної діяльності	133
<i>Борисов І. В.</i> До проблеми організаційних форм інноваційних структур в умовах сучасної моделі розвитку економіки	136
<i>Воловик В. В.</i> Природний газ як специфічний об'єкт цивільних прав	140
<i>Гаврік Р. О.</i> Практичні аспекти застосування способів захисту сімейних прав при вирішенні справ про встановлення режиму окремого проживання подружжя	142
<i>Гуцуляк В. К.</i> Юридична характеристика договору про спільну діяльність	146
<i>Даниленко О. В.</i> Щодо цифрових речей як нових об'єктів цивільних прав	148
<i>Донець А. Г.</i> Чинники, що обумовлюють цінність віртуальних активів як нематеріальних об'єктів віртуальних світів (метаверсу)	154
<i>Іванова К. Ю.</i> До проблеми розпорядження правами на об'єкти права інтелектуальної власності	157
<i>Ісаєв А. М.</i> Віндикація грошей та цінних паперів на пред'явника за Цивільним Кодексом України	160

<i>Карнаух Б. П.</i> Пособництво і підбурювання в деліктному праві США	163
<i>Кириченко Т. С.</i> Проблеми правового регулювання захисту прав дітей	167
<i>Колісникова Г. В.</i> Захист прав споживачів щодо безпечності харчових продуктів під час військової агресії	169
<i>Коробцова Н. В.</i> Особливості надання медичної допомоги в умовах надзвичайних станів	172
<i>Кохановський В. О.</i> Принципи, на яких ґрунтуються і завдяки яким оновлюються уявлення про немайнові права в сучасній Україні	175
<i>Кравчик М. Б.</i> Окремі аспекти новелізації форми заповіту	178
<i>Кривобок С. В.</i> Деякі проблемні питання поділу спільного майна подружжя та шляхи їх вирішення	181
<i>Кулик М. М.</i> Військові облігації України як електронні цінні папери та їх правовий режим серед новітніх об'єктів у теорії цивільного права України: фінансовий капітал чи цифровий актив?	183
<i>Лепех С. М.</i> Розпорядження на випадок смерті щодо права на гроші, банківські метали, розміщені на рахунках	186
<i>Маліновська І. М.</i> Новели правового регулювання «назви твору», «персонажу твору» як об'єктів авторського права	190
<i>Маслова-Юрченко К. О.</i> Теоретичні аспекти захисту права на житло	193
<i>Мороз О. В.</i> Щодо змісту цивільно-правового договору	197
<i>Морозова С. Є.</i> Проблеми і перспективи законодавчого врегулювання досудового вирішення спорів	200
<i>Музика Т. О.</i> До питання про коло об'єктів цивільних прав на майно у сфері будівництва	202
<i>Печений О. П.</i> Негаторні вимоги у спорах про спадщину: динаміка судової практики	206
<i>Піддубна В. Ф.</i> Договір земельної ділянки: окремі правові питання	209
<i>Пономаренко О. М.</i> Перспективи розвитку сімейного законодавства України щодо визнання та захисту одностатевих сімейних союзів	212
<i>Попов В. А.</i> Щодо визначення окремих питань у сфері звернення стягнення на успадковане майно, що є предметом застави	215
<i>Попова С. О.</i> Деякі питання про статус юридичних осіб публічного права в контексті оновлення Цивільного кодексу України	218
<i>Савченко В. О.</i> Практика застосування конклюдентних дій на прикладі Трірського винного аукціону	221
<i>Сіщук Л. В.</i> Способи проведення загальних зборів акціонерів за новим Законом України «Про акціонерні товариства»	223
<i>Сурженко О. А.</i> Значення принципу добросовісності при здійсненні та захисті суб'єктивних цивільних прав	228
<i>Твердохліб Е. В.</i> Особливості нормативного регулювання заміни осіб у зобов'язанні	231

Тупицька В. О. Медіація як спосіб захисту прав учасників кредитних відносин	234
Уразова Г. О. Підстави виникнення фідуціарних обов'язків у цивільних правовідносинах	236
Ходєєва Н. В. Особливості переддоговірної відповідальності закладів охорони здоров'я перед пацієнтом – специфіка суб'єктного складу	238
Чалий Ю. І. Презумпція диспозитивності норм договірних права	243
Череватенко І. М. Практичні аспекти визначення підсудності справ за позовами про визнання виконавчого напису нотаріуса таким, що не підлягає виконанню	245
Yuldashev Jakhongir. Development of corporate relations through the effective use of modern information technologies	249
Янишен В. П. Окремі аспекти врегулювання простроченої заборгованості на ринку споживчого кредитування	252
Iasechko Svitlana. Features of regulating the turnover capacity of objects created by artificial intelligence	255
Замуравкіна Р. М. Правові питання договору купівлі-продажу житла	259
Казанцев С. В. Правила лояльності в командитному товаристві ..	261
Абрамчук Д. В. Способи укладення цивільно-правових договорів на основі примірних договорів	264
Борсук В. О. Поновлення батьківських прав: поняття та правові наслідки у законодавстві та правовій доктрині	268
Вагіна І. Д. Види договорів між матір'ю, батьком та дітьми у правовій доктрині та законодавстві	270
Дем'янчук І. Р. Участь територіальних громад у цивільних відносинах: проблеми законопроекту № 6013	274
Ещанова Д. А. Проблемы совершенствования законодательства об обязательном страховании в Республике Узбекистан	278
Карташов В. В. Договірне регулювання відносин з управління чужими справами	282
Кириченко В. В. Актуальність впровадження телемедицинських послуг	285
Кузик В. В. Критерії відмежування підприємницьких та непідприємницьких товариств	288
Лаленков С. М. Деякі проблеми здійснення прав та обов'язків батьками під час воєнного стану	293
Ліпатнікова О. О. До питання реалізації права застави	297
Мартинюк Ю. В. Медіація як дієва форма альтернативного неюрисдикційного захисту цивільних прав у договірних зобов'язаннях	300
Мудрий О. А. Поняття та юридична природа грошових зобов'язань ...	302
Науменко В. В. Генеза поняття «насильство в українській сім'ї» – цивільно-правовий аспект	305
Нестеренко В. О. Про спадкування зброї	308
Орешич В. В. Феномен віртуальної (цифрової) особистості у розумінні цивільного права	312

<i>Павлова А. С.</i> Способи розподілу майна колишнього подружжя за законодавством України та зарубіжних держав	315
<i>Пак О. В.</i> Генеза цивільно-правового регулювання он-лайн тренувань	319
<i>Скрипник В. В.</i> Право на відмову від виконання договору на підставі невиконання зустрічного обов'язку контрагентом у деяких зарубіжних правопорядках	322
<i>Славич В. І.</i> Введення у проблематику цивільно-правової природи переходу корпоративних прав	326
<i>Слободенюк В. А.</i> Проблемні аспекти договірної регулювання постачання природного газу на тимчасово окуповані території України	327
<i>Табурець Д. В.</i> Переддоговірні документи як джерело права	331
<i>Хрущ В. Л.</i> До питання про форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на ранніх етапах розвитку людства	334
<i>Чорний І. В.</i> Правова послуга та правова допомога: співвідношення понять	337

його розсуд. Тобто Закон 2022 р. надає суб'єкту авторського права чи суб'єкту суміжних прав ширші можливості щодо захисту його прав, порівняно із Законом 1993 року, закріплюючи за ним право вибору форми компенсації:

– або обрати більш просту з точки зору доказування «американську» модель, яка, однак, передбачає обмеження мінімального і максимального розмірів компенсації;

– або обрати більш складну в плані доказування «європейську» модель, яка дозволяє стягнути більший розмір компенсації, але вимагає доведення розміру гіпотетичної винагороди за використання об'єкта, а якщо позивач претендує на стягнення компенсації у потроєній сумі такої винагороди – то і умислу порушника.

Варто наголосити, що право вибору форми компенсації цей Закон надає лише суб'єктам авторського права та суб'єктам суміжних прав. Проте, якщо із вимогою про стягнення компенсації до суду звертаються інші суб'єкти, що мають право на захист відповідно до п.п. 2–5 ч. 1 ст. 55 Закону 2022 р. (ліцензіат за договором про надання виключної ліцензії, організація колективного управління, суб'єкт права особливого роду (*sui generis*), тощо), вони можуть застосовувати лише «європейську» модель компенсації – у вигляді фіксованої подвоєної, а в разі умисного порушення – потроєної суми винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання відповідного об'єкта, з приводу якого виник спір.

Отже, у питанні стягнення компенсації за порушення авторського права, суміжних прав чи права особливого роду (*sui generis*) Закон 2022 р. закріплює більш гнучкий варіант регулювання, який, з одного боку, зберігає «європейську» модель компенсації, чим забезпечується гармонізація національного законодавства України із правом ЄС та виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію, і, водночас, для суб'єктів авторського права та (або) суміжних прав повертається можливість застосування більш простої з позиції доказування «американської» моделі компенсації.

Аврамова О. Є.,

*кандидатка юридичних наук,
доцентка, доцентка кафедри
цивільного права та процесу
Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕТАВСЕСВІТУ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Правове регулювання відносин у метавсесвіті є одним із

дискусійних питань світової юриспруденції. Фахівці інформаційних-телекомунікацій технологій вказують, що метавсесвіт – тривимірний віртуальний простір, який об'єднує користувачів, де кожен керує власним аватаром, його основні ознаки наступні: у ньому усе організовано як у державі, оскільки він створює копію фізичного життя в цифровому просторі, включаючи соціальні, економічні та правові аспекти; дані транслюються безперервно; світи візуалізують реальний час; людей може бути скільки завгодно – в онлайні нескінченні аудиторії; повна сумісність даних; синхронність із іншими користувачами [1]. Тобто фактично в межах віртуальної реальності виникають відносини між його учасниками, утворюється аватар, що співвідноситься із певною особистістю, існують правила спілкування та ін. Наведене природно ставить питання перед правником щодо правової регламентації такого утворення. Водночас користувачі метавсесвіту дуже цінують свободу від державного впливу, політики, політичних режимів, юридичних обов'язків, нормативно-правового реагування. Враховуючи цей вектор розвитку четвертого покоління прав людини, варто звернути увагу і щодо фактичного існування контролю окремих груп осіб, які встановлюють правила відносин у метавсесвіту та взагалі є замовниками та кінцевими набувачами майнових прав на складну систему метавсесвіту. Тому актуальними темами наукових досліджень є віртуальні відносини та правовий феномен метавсесвіту, в якому вони можуть реалізуватися.

Метавсесвіт – це комплексна онлайн-віртуальна мережа, яка використовує технології віртуальної та доповненої реальності, а також блокчейн і цифрові активи, щоб створити стійкий, захоплюючий цифровий світ, де користувачі можуть взаємодіяти без фізичної присутності. Теоретично користувачі метавсесвіту зможуть купувати одяг та інші товари, купувати нерухомість, проводити зустрічі, відвідувати друзів, відвідувати концерти та робити будь-що інше на віртуальній основі, що люди можуть вважати частиною звичайного повсякденного життя. Провідні технологічні компанії вже почали готуватися до можливостей для бізнесу в цьому напрямі. McKinsey & Co. оцінює, що до 2030 р. метавсесвіт може принести до 5 трильйонів доларів США. У 2021 р. інвестиції в метавсесвіт прямим і венчурним капіталом досягла 13 млрд дол. США, що більш ніж удвічі перевищує показник 2020 р. Напрямом його розвитку є інтеграція кількох нових технологій – блокчейн, криптовалюти, незамінні токени (NFT) і загальна концепція Web3 (бачення децентралізованої системи для Інтернету завтрашнього дня) – як технологічної основи для діяльності метавсесвіту [2].

Аналізуючи фактичну структуру метавсесвіту та виникаючи навколо нього відносини правники звертають увагу, що різноманітні юридичні проблеми, які стосуються метавсесвіту. Зокрема в ньому поєднується комплекс інформаційно-технологічних продуктів, пов'язаних з серверами, хостингом, програмним забезпеченням, платформами, апаратним забезпеченням та іншими периферійними пристроями (наприклад,

окуляри віртуальної реальності та тактильні рукавички для визначення віртуальних об'єктів), вміст, графіка, карти, будівлі, фотографії, інтерфейси, а також блокчейн для придбання та реєстрації токенізованих віртуальних активів. Це розмаїття також породжує низку правових проблем, починаючи від прав інтелектуальної власності до захисту даних і цивільного права [3]. Водночас розробники метавсесвіту та їх супроводжуючі компанії (телекомунікаційні, юридичні) пропонують вже створювати власні правила, зокрема вони вказують, що «на розробку нормативних актів потрібні роки, тому як відповідальний бізнес, будь то власники, інвестори чи рекламодавці в метавсесвіті, повинні розробити простий набір принципів і слідувати їм» [4]. Наведене вказує, що виникає певний дуалізм між розвитком механізму правового регулювання віртуальних відносин та правилами, які розробляються та пропонуються до застосування бенефіціаром метавсесвіту. Наприклад, на необхідність врегулювати самостійно відносини у метавсесвіту звертає увагу М. Цукербергом. Його позиція виникла і внаслідок того, що було зґвалтовано аватар користувачки у метавсесвіті., а інші користувачі Meta також стверджували, що зазнали сексуальних домагань або насильства в метавсесвіті. Метаінвестори хотіли отримати звіт про шкоду, яку зазнають користувачі метавсесвіту, але акціонери компанії Meta відхилили цю ідею [5]. Тобто виникає простір суспільних відносин поза правовим режимом будь-якої держави, що у свою чергу призводить до руйнування самої сутності держави, її правничої функції, режиму загальності правової норми та законності. Наведене створює певний сектор небезпеки для державної стабільності.

Для подолання можливих негативних наслідків «нігілізму» метавсесвіту необхідно вже відкривати наукові дискусії щодо цифрового/віртуального права з метою швидкого оновлення законодавства. Первинно наукові обговорення повинні початися саме з цивільного права, яке регулює особисті немайнові та майнові відносини, які перш за все виникають у межах метавсесвіту. Одразу слід сказати, що правове регулювання метавсесвіту повинно бути комплексним та складним, тому що правова регламентація охоплює різні за своїм змістом відносини.

По-перше, виникнення будь-якого бенефіціару метавсесвіту пов'язується із певною корпорацією, тобто фактично виникають зовнішні та внутрішні корпоративні відносини. Зовнішні – між бенефіціаром та користувачами метавсесвіту. Внутрішні – між акціонерами про утворення та реалізації організаційних, майнових відносин щодо управління метавсесвіту та розподілом від нього прибутку.

По-друге, безумовно метавсесвіт – це класична категорія права інтелектуальної власності. Створення як усього та окремих елементів феномену метавсесвіту передбачає використання інтелектуальної, творчої праці. В межах метавсесвіту користувач також може створювати власний аватар, а отже бути його автором. Найбільш близькими

інститутами права інтелектуальної власності до регулювання відносин метавсесвіту є авторське право (включаючи суміжні права та право *sui generis*), патентні права на промисловий зразок. Можливо ставити питання про виокремлення права віртуальної власності в межах інституту права інтелектуальної власності.

По-третє, у метавсесвіті вразливими є особисті немайнові права особи, оскільки безпосередньо аватар є нематеріальним благом із яким відбувається можливе ототожнення із реальною людиною.

По-четверте, метавсесвіт потребує і більш детальної регламентації охорони персональних даних користувачів.

По-п'яте, в межах метавсесвіту відбуваються угоди щодо купівлі-продажу певних цифрових об'єктів, що повинно врегульовуватися нормами договірної права.

Виокремлюючи різні (як зовнішні так і внутрішні відносини) метавсесвіту можна стверджувати, що вони мають як немайновий так і майновий характер, а отже підлягають цивільно-правовому регулюванню. Якщо, підходити більш широко до можна зазначити, що більш влучно застосовувати приватноправову регламентацію.

Узагальнюючи наведене можна стверджувати, що викладене вище є окремою авторською позицію. В цілому, є нагальна необхідність проведення наукових досліджень щодо виявлення цифрового/віртуального права, його правої природи та характеристики. Базовою інституцією для розробки цього права може стати право інтелектуальної власності.

Список використаних джерел

1. Як працює метавсесвіт: гайд для всіх, хто хоче розібратися у темі. URL: <https://uaspectr.com/2022/02/11/yak-pratsyuye-metavsesvit/>.
2. Kokolus V., Jackson J., Iwry J. Blockchain & Cryptocurrency Laws and Regulations 2023 | The law of the metaverse. URL: <https://www.globallegalinsights.com/practice-areas/blockchain-laws-and-regulations/16-the-law-of-the-metaverse>.
3. Petrányi D., Horváth K., Domokos M. Legal issues in the metaverse. URL: <https://cms.law/en/int/publication/legal-issues-in-the-metaverse>.
4. Boyd M, Regulating The Metaverse: Can We Govern The Ungovernable? URL: <https://www.forbes.com/sites/martinboyd/2022/05/16/regulating-the-metaverse-can-we-govern-the-ungovernable/?sh=28d198b51961>.
5. A researcher's avatar was sexually assaulted on a metaverse platform owned by Meta, making her the latest victim of sexual abuse on Meta's platforms, watchdog says. URL: <https://www.businessinsider.com/researcher-claims-her-avatar-was-raped-on-metas-metaverse-platform-2022-5>.